

मंत्रालयीन विभाग व महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
यांच्या कार्यालयातील लिपिक, लिपिक-
टंकलेखक, टंकलेखक या संवर्गातील कर्मचा-
यांना सहायक पदावर निवडीद्वारे नियुक्तीसाठी
मर्यादित विभागीय स्पर्धा परीक्षा — २०१५.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: मविप १४१४/प्र.क्र.१४९/१४-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक: २ नोव्हेंबर, २०१५

शासन परिपत्रक

मंत्रालयीन विभाग व महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कार्यालयातील लिपिक व लिपिक-
टंकलेखक संवर्गातील कर्मचाऱ्यांना सहायकाच्या पदावर निवडीद्वारे नियुक्ती देण्यासाठी रविवार
दिनांक ३१ जानेवारी, २०१६ रोजी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत मर्यादित विभागीय स्पर्धा परीक्षा
- २०१५ फक्त मुंबई येथे घेण्यात येईल.

२. प्रस्तुत परीक्षेमधून भरावयाच्या पदांचा आरक्षणनिहाय तपशील खालीलप्रमाणे आहे:-

अ.क्र.	वर्गवारी	मंत्रालयीन विभागातील पदे	महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कार्यालयातील पदे.
१	अनुसूचित जाती	६+१*	२
२	अनुसूचित जमाती	५+१९*	१*
३	विमुक्त जाती (अ)	२	१*
४	भटक्या जमाती (ब)	४	--
५	भटक्या जमाती (क)	३+३*	१*
६	भटक्या जमाती (ड)	३+१*	--
७	विशेष मागास प्रवर्ग	--	--
८	खुला	४९	१
	एकूण	९६	६

२.१ वर नमूद केलेल्या पदसंख्या व आरक्षणात बदल होण्याची शक्यता आहे.

२.२ * अशी खूण दर्शविलेली पदे अनुशेषाची आहेत.

२.३ वि.जा.(अ), भ.ज.(ब), भ.ज. (क), व भ.ज. (ड), वर्गवारीसाठी आरक्षित असलेली पदे आंतरपरिवर्तनीय असून आरक्षित पदांसाठी संबंधित वर्गवारीतील योग्य व पात्र उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास अद्ययावत शासन धोरणाप्रमाणे उपलब्ध वर्गवारीच्या उमेदवाराचा विचार गुणवत्तेच्या आधारावर करण्यात येईल.

३. पात्रता विषयक अटी :-

३.१ फक्त मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग तसेच महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कार्यालयातील लिपिक, लिपिक-टंकलेखक व टंकलेखक संवर्गातील कर्मचारी प्रस्तुत परीक्षेस पात्र आहेत.

३.२ पात्र कर्मचाऱ्यांची दिनांक १ जानेवारी, २०१५ रोजी सलग सात वर्षे विनाखंड नियमित सेवा पूर्ण झालेली असणे आवश्यक आहे.

३.३ नियमित सेवेचा कालावधी खालीलप्रमाणे गणण्यांत येईल :-

(१) आयोगामार्फत नामनिर्देशनाने नेमणूक झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या नियमित नियुक्तीच्या दिनांकापासून.

(२) अनुकंपा तत्वावर नेमणूक झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्तीच्या दिनांकापासून.

(३) पदोन्नत कर्मचाऱ्यांच्या नियमित पदोन्नतीच्या दिनांकापासून

(४) अन्य कारणास्तव सेवा नियमित झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत त्यांच्या सेवा नियमित केल्या संबंधीच्या सामान्य प्रशासन विभागाच्या आदेशाच्या दिनांकापासून.

३.४ कोणत्याही परिस्थितीत लिपिक व लिपिक-टंकलेखक या संवर्गातील पदावरील अभावित नियुक्तीचा कालावधी पात्रतेसाठी गणण्यात येणार नाही.

३.५ लिपिकवर्गीय कर्मचाऱ्यांसाठी असलेली विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण न झालेले अथवा सदर परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट दिलेली नाही, असे कर्मचारी प्रस्तुत परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र असणार नाहीत.

४. उमेदवारांनी अर्ज केल्याची माहिती आपल्या विभाग / कार्यालय प्रमुखांना कळविणे आवश्यक असून, याकरिता ऑनलाईन पद्धतीने आयोगाकडे पाठविलेल्या अर्जाची प्रत संबंधित विभाग/कार्यालय प्रमुखांना सादर करणे आवश्यक आहे. उमेदवारांचा अर्ज विचारात घेण्यास विभाग/ कार्यालय प्रमुखांना कोणताही आक्षेप असल्यास तसे विभाग / कार्यालय प्रमुखांने अर्ज स्वीकारण्याच्या अंतिम दिनांकापर्यंत आयोगास कळविणे आवश्यक आहे. मात्र अर्ज विचारात घेण्यास हरकत नसल्यास आयोगास तसे कळविण्याची आवश्यकता नाही; असेही संबंधित विभाग/कार्यालय प्रमुखांना कळविण्यात यावे.

५. परीक्षा केंद्र

परीक्षा केंद्र	केंद्र संकेतांक
मुंबई	३०

६. शुल्क :-

६.१ अमागास रु. ५२०/-

६.२ मागासवर्गीय रु. ३२०/-

७. अर्ज करण्याची पद्धत :-

७.१ प्रस्तुत परीक्षेसाठी अर्ज फक्त ऑनलाईन पद्धतीने स्वीकारण्यात येतील. इतर कोणत्याही प्रकारे अर्ज स्वीकारण्यात येणार नाहीत.

७.२ पात्र उमेदवाराला वेब-आधारित (Web-based) ऑनलाईन अर्ज <https://mahampsc.mahaonline.gov.in> या संकेतस्थळाद्वारे दिनांक २ नोव्हेंबर, २०१५ ते दिनांक २३ नोव्हेंबर, २०१५ (२३.५९ वा. पर्यंत) या कालावधितच सादर करणे आवश्यक राहिल.

७.३ ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज सादर करण्याच्या सविस्तर सूचना आयोगाच्या <https://mahampsc.mahaonline.gov.in> तसेच www.mpsc.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत.

७.४ ऑनलाईन पद्धतीने आयोगास अर्ज सादर करताना माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्रावर असलेल्या नांवाप्रमाणेच नोंदणी करणे व आयोगास अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. अन्यथा आयोगाच्या सूचनांचे उल्लंघन समजून कारवाई करण्यात येईल.

७.५ आयोगास चुकीची माहिती सादर करणाऱ्या उमेदवारास सदर परीक्षेसाठी व यापुढील सर्व निवडीकरिता अपात्र ठरविण्यात येईल.

७.६ विहित पद्धतीने आयोगास अर्ज सादर केल्यानंतर विहित मुदतीत परीक्षा शुल्क भरल्याशिवाय अर्ज विचारात घेतला जाणार नाही.

७.७ परीक्षा शुल्काचा भरणा करण्याकरिता उमेदवारांनी खाली नमूद केलेल्या पद्धतींचा अवलंब करावा :-

(१) शुल्क भरण्याकरिता मुख्य पृष्ठाच्या डाव्या भागावरील “ माझे खाते” या लिंक वर क्लिक करावे.

(२) “माझे खाते” या लिंक वर क्लिक केल्यानंतर “माझे ॲप्लिकेशन” सदरातील मर्यादित विभागीय परीक्षा या लिंकवर क्लिक करावे.

(३) मर्यादित विभागीय परीक्षा या लिंकवर क्लिक केल्यानंतर अर्ज केलेल्या पदांची यादी शुल्क भरल्याच्या / न भरल्याच्या नोंदीसह दिसेल. ज्या पदासमोर “Unpaid” असे लिहिलेले असेल, त्या ठिकाणी “Pay Now” अशी लिंक उपलब्ध असेल.

(४) “Pay Now” या लिंक वर क्लिक केल्यानंतर तीन पर्याय उपलब्ध होतील. (अ) ऑनलाईन पेमेंट (ब) चलनाद्वारे (क) नागरी सुविधा केंद्र

(५) क्रेडिट कार्ड, डेबिट कार्ड अथवा नेटबँकिंगच्या सहाय्याने ऑनलाईन पेमेंट करता येईल.

(६) नागरी सुविधा केंद्र हा पर्याय निवडल्यास, उपलब्ध होणाऱ्या पावतीची प्रत घेऊन नागरी सुविधा केंद्र अथवा संग्राम केंद्रात जाऊन शुल्काचा भरणा केला जाऊ शकतो. सदर कार्यवाही अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापूर्वी पूर्ण करणे आवश्यक राहिल.

(७) चलनाद्वारे हा पर्याय निवडल्यास, उपलब्ध होणाऱ्या चलनाची प्रत घेऊन भारतीय स्टेट बँकेच्या कोणत्याही शाखेत, बँकेच्या कार्यालयीन वेळेत शुल्काचा भरणा केला जाऊ शकतो.

(८) भारतीय स्टेट बँकेमध्ये चलनाद्वारे शुल्क भरावयाचा पर्याय निवडल्यास अर्ज सादर केल्याच्या दोन तासानंतर अथवा शेवटच्या दिवशी अर्ज सादर केल्यास त्यापुढील कामकाजाच्या दिवशी बँकेच्या कार्यालयीन वेळेत परीक्षा शुल्क भरणे आवश्यक आहे.

७.८ विहित पद्धतीने अर्ज सादर करून शुल्क भरण्याची कार्यवाही दिनांक २३ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी २३.५९ वाजेपर्यंत पूर्ण करणे आवश्यक आहे. त्यानंतर सदर वेबलिनक बंद होईल.

७.९ चलनाद्वारे परीक्षाशुल्क भरावयाचे झाल्यास भारतीय स्टेट बँकेमध्ये दिनांक २४ नोव्हेंबर, २०१५ पर्यंत बँकेच्या कार्यालयीन वेळेत भरणे बंधनकारक आहे. विहित दिनांकानंतर परीक्षा शुल्क भरल्यास वैध मानले जाणार नाही, तसेच परीक्षा शुल्काचा परतावाही केला जाणार नाही.

७.१० मागासवर्गीयांना देय असलेल्या परीक्षा शुल्काची सवलत उमेदवाराने घेतली असल्यास अशा उमेदवाराची अमागास वर्गवारीच्या पदावर शिफारस करण्यात येणार नाही.

८. अर्जात नमूद केलेल्या माहितीच्या आधारे परिपत्रकातील विहित अर्हतेबाबतच्या अटींची पूर्तता करतात असे समजून पात्रता न तपासता आयोगाकडून उमेदवारांना तात्पुरता प्रवेश दिला जाईल. परंतु परीक्षेपूर्वी अथवा परीक्षेनंतर कोणत्याही टप्प्यावर, उमेदवाराने अर्जात नमूद केलेली माहिती चुकीची वा खोटी असल्याचे अथवा उमेदवार विहित अर्हतेची पूर्तता करीत नसल्याचे आयोगास आढळल्यास अशा उमेदवारांची उमेदवारी कोणत्याही टप्प्यावर रद्द करण्यात येईल आणि त्याबाबतचा आयोगाचा निर्णय अंतिम राहिल.

९. प्रस्तुत परिपत्रकामध्ये परीक्षेसंदर्भातील संक्षिप्त तपशील दिलेला आहे. अर्ज करण्याची पद्धत, आवश्यक अर्हता, आरक्षण, वयोमर्यादा, शुल्क, निवडीची सर्वसाधारण प्रक्रिया, परीक्षा योजना, अभ्यासक्रम, इत्यादीबाबतच्या सविस्तर तपशीलासाठी आयोगाच्या www.mpsc.gov.in वेबसाईटवरील मर्यादित विभागीय परीक्षा अंतर्गत "उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचना" तसेच "मर्यादित विभागीय परीक्षा" या विभागातील "सहायक मर्यादित विभागीय परीक्षा" मध्ये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीचे कृपया अवलोकन व्हावे.

१०. प्रवेशप्रमाणपत्र :-

१०.१ प्रस्तुत परीक्षेपूर्वी सर्वसाधारणपणे ७ दिवस अगोदर प्रवेशप्रमाणपत्र उमेदवाराच्या प्रोफाईलद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येईल. त्याची प्रत परीक्षेपूर्वी डाऊनलोड करून घेणे व परीक्षेच्या वेळी सादर करणे आवश्यक आहे.

१०.२ परीक्षेच्या वेळी उमेदवाराने प्रवेशप्रमाणपत्र आणणे सक्तीचे आहे. त्याशिवाय, परीक्षेस प्रवेश दिला जाणार नाही.

१०.३ परीक्षेस येतेवेळी स्वतःच्या ओळखीच्या पुराव्यासाठी स्वतःचे आधार कार्ड, निवडणूक आयोगाचे ओळखपत्र, पासपोर्ट, पॅन कार्ड किंवा ड्रायव्हिंग लायसेन्स (फक्त स्मार्ट कार्ड प्रकारचे) यापैकी किमान कोणतेही एक ओळखपत्र व त्याची छायांकित प्रत सोबत आणणे अनिवार्य आहे.

११. आयोगाच्या वेबसाईटवर प्रसिद्ध करण्यात आलेली माहिती अधिकृत समजण्यात येईल.

१२. प्रस्तुत परिपत्रक आयोगाच्या www.mpsc.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध आहे. तसेच सदर परिपत्रकासोबतच्या "विवरणपत्र-१" मध्ये परीक्षेची योजना व अभ्यासक्रमाचा समावेश केला आहे.

१३. सदर परिपत्रक रजेवर / प्रतिनियुक्तीवर असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांसह सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणावे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५११०२१७१२०९०२०७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(स.का.जोंधळे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. सर्व मंत्रालयीन विभाग
२. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, (पत्राने).

विवरणपत्र - १

सहायक मर्यादित विभागीय स्पर्धा परीक्षेची सुधारित परीक्षा योजना व अभ्यासक्रम -

१.१ परीक्षेचे टप्पे - लेखी परीक्षा: लेखी परीक्षेच्या गुणांच्या आधारे अंतिम निवड करण्यात येईल.

१.२ एकूण प्रश्नपत्रिका- दोन.

१.३ एकूण २०० गुण

१.४ परीक्षा केंद्र :- प्रस्तुत परीक्षा फक्त मुंबई केंद्रावर घेण्यात येईल.

- : परीक्षा योजना :-

प्रश्नपत्रिका क्रमांक व संकेतांक	विषय	दर्जा	माध्यम	प्रश्नसं ख्या व गुण	कालावधी	परीक्षेचे स्वरूप
पेपर - १ (०८८)	इंग्रजी	बारावी	इंग्रजी	१००	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
	मराठी	बारावी	मराठी			
	सामान्य ज्ञान, शासकीय योजना व शासनाशी संबंधीत बाबी	--				
पेपर - २	कार्यालयीन कामकाजाचे ज्ञान व पध्दती	--	मराठी	१००	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी

२. अभ्यासक्रम :-

प्रश्नपत्रिका - १

विषय	गुण
(१) मराठी :- व्याकरण, शुद्धलेखन व विरामचिन्हे यांचे नियम, शब्दांच्या जाती (प्रकार), काळ व अर्थ, वाक्यप्रकार, शब्दसिध्दी, पारिभाषिक शब्द, म्हणींचा अर्थ व उपयोग, वाक्प्रचारांचा अर्थ व उपयोग.	२५
(२) इंग्रजी :- Common vocabulary, Sentence structure, Grammar, Comprehension of passage.	२५
(३) शासकीय योजना व शासनाशी संबंधीत बाबी :- विभागाच्या महत्वाच्या योजना, योजनांची नावे, अनुदान मर्यादा, केंद्र-राज्य हिस्सा लाभार्थी पात्रता इत्यादी	२५
(४) सामान्य ज्ञान :- इतिहास, भूगोल, कला, क्रीडा, साहित्य, पुरस्कार, चालू घडामोडी, माहिती अधिकार अधिनियम-२००५, राज्य शास्त्र, इत्यादी	२५
प्रश्नपत्रिका - १ ची एकूण प्रश्नसंख्या व गुण	१००

प्रश्नपत्रिका - २ : मंत्रालयातील लिपीकवर्गीय कर्मचाऱ्यांनी विभाग-अ आणि विभाग-ब, सोडविणे आवश्यक आहे व महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगातील लिपीकवर्गीय कर्मचाऱ्यांनी विभाग-अ आणि विभाग-क सोडविणे आवश्यक आहे.

विभाग - अ : मंत्रालय व आयोग यांच्या सामाईक कामकाजाविषयीचे घटक :- (९०६)	गुण
(१) भारताचे संविधान :- मूलभूत अधिकार (अनुच्छेद १२ ते ३०) राज्य धोरणाची निदेशक तत्वे (अनुच्छेद ३६ ते ५१) मूलभूत कर्तव्ये (अनुच्छेद - ५१ (क))	२५
(२) महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९	२५
(३) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम १९८१ : नियम क्र. ९ ते २०, २७, ३१ ते ४५, ४७.	२५
विभाग - अ ची एकूण प्रश्नसंख्या व गुण	७५
विभाग - ब: फक्त मंत्रालयाच्या कामकाजासंबंधीचे घटक :- (९०७)	गुण
(१) मंत्रालयातील कार्यालयीन पद्धतीची नियमपुस्तिका.	१०
(२) अ. मंत्रालयातील कामकाजविषयक नियम व त्यासंबंधीच्या सूचना. ब. प्रशासकीय सुधारणा व कल्याणकारी धोरणे यासंबंधात अंमलबजावणीसाठीचे शासनाचे धोरण/वेळोवेळी शासनाने घेतलेले निर्णय.	०५
(३) विधीमंडळ कामकाज :- (३.१) विधानसभा नियम - नियम क्रमांक ६८, ६९, ७०, ७२, ७४ [प्रश्न], ८६ [अल्प मुदतीच्या नोटीसीचे प्रश्न], ९० [पुरवणी प्रश्न], ९२, ९४ [अर्धातास चर्चा], १०१ ते १०३ [अल्पवेळ चर्चा], १०६ ते ११० [ठराव], ११८ व ११९ [संयुक्त समित्या], २०६ व २०७ [लोकलेखा समिती], २०८ ते २१० [अंदाज समिती], २२६ ते २२८ [आश्वासन समिती]. (३.२) विधान परिषद नियम - नियम क्र. ६६, ६७, ६८, ७०, ७२ [प्रश्न], ८४ [अल्पसूचना प्रश्न], ८८ [पुरवणी प्रश्न], ९०, ९२ [अर्धा तास चर्चा], ९७ ते ९९ [अल्पकालिन चर्चा], १०२ ते १०६ [ठराव]	०५
(४) भारताचे संविधान भाग-६ मधील प्रकरण १ ते ४ [अनुच्छेद १५२ ते २१३]	०५
विभाग - ब ची एकूण प्रश्नसंख्या व गुण	२५
किंवा	
विभाग - क : फक्त महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कामकाजासंबंधीचे घटक (९०८)	गुण
(१) भारताच्या संविधानातील लोकसेवा आयोगासंबंधीचे अनुच्छेद ३१५ ते ३२३.	०५
(२) अ. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगातील कार्यालयीन कार्यपद्धती. ब. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (सदस्य व कर्मचारी) (सेवेच्या शर्ती) विनियम, १९७१.	१०
(३) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग व शासन दरम्यानच्या पत्रव्यवहार करण्याविषयीच्या कार्यपद्धती व त्यासंबंधीच्या सूचना. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची कार्य नियमावली (Rules of Procedure)	०५
(४) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत प्रसिध्द करण्यात येणा-या अधिसूचना, जाहिराती व वार्षिक अहवाल.	०५
विभाग - क ची एकूण प्रश्नसंख्या व गुण	२५